

MEMO

Van	Eelco Westerhof
Ter attentie van	Werkgroep Financiën ISD Noordoost en Fivelingo
Betreft	Beschrijving nul-situatie
Datum	10 maart 2015

Inleiding

Op 8 oktober 2014 heeft de gemeentesecretaris van de gemeente Appingedam, namens de colleges van de gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum, de ISD Noordoost en Werkvoorzieningsschap Fivelingo de opdracht gegeven te komen tot een omvormingsplan van beide organisaties. Dit omvormingsplan moet leiden tot de realisatie van één organisatie waarin de ISD en Fivelingo zijn geïntegreerd. De nieuwe organisatie moet gaan bestaan uit drie onderdelen, te weten:

1. afdeling uitkeringen en verstrekkingen;
2. beschut werken zowel centraal als decentraal;
3. re-integratie.

Onderdeel van het omvormingsplan is het in kaart brengen van de huidige en toekomstige financiële positie. Hiervoor is een werkgroep financiën ingesteld. Deze werkgroep heeft als opdracht in kaart te brengen welke budgetten beschikbaar zijn voor de uitvoering van de Participatiewet, hoe deze zich de komende periode ontwikkelen en wat de financiële gevolgen zijn van keuzes die binnen andere werkgroepen gemaakt worden aangaande de uitvoering en het beleid.

In deze memo wordt een overzicht gegeven van de huidige financiële positie en hoe deze zich bij ongewijzigd beleid zal ontwikkelen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de baten en de lasten. En de rijksmiddelen en de algemene middelen.

Ontwikkeling doelgroep

De omvorming van beide organisaties tot één nieuwe organisatie heeft als gevolg dat de gehele doelgroep van de Participatiewet door één organisatie bediend kan worden. Deze doelgroep zal zich de komende jaren divers gaan ontwikkelen.

Door de economische omstandigheden zal het aantal bijstandsgerechtigden de komende jaren groeien. Daar komt bij dat door de aanscherping van de Wajong en de instroomstop bij de Wsw een nieuwe doelgroep een beroep op de bijstand zal gaan doen. In de onderstaande tabel wordt de verwachte ontwikkeling van het aantal bijstandsgerechtigden weergegeven.

Jaar	2015	2016	2017	2018
Aantal	1.636	1.678	1.722	1.771

Tabel: prognose aantal bijstandsgerechtigden DAL-gemeenten, bron ISD Noordoost, CPB

Instroom in de Wsw is per 1 januari 2015 niet meer mogelijk. In opdracht van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft SEO een inschatting gemaakt van de ontwikkeling van het aantal Sw-plekken¹. Hierbij is gekeken naar de blijfkans van de huidige Sw-populatie per gemeenten. Jaarlijks zal deze blijfkans geüpdatet worden aan de hand van de laatste cijfers over de sector. Op basis van deze blijfkans zal ook het budget verdeeld gaan worden. Fivelingo heeft zelf ook een schatting gemaakt van de ontwikkeling van het gemiddeld verloop. De daling van het aantal Wsw-ers zal volgens Fivelingo in 2015 sneller gaan dan landelijk verwacht. Dit wordt veroorzaakt door de beëindiging van de tijdelijke contracten. Na 2015 gaat de daling naar verwachting minder snel dan landelijk.

In de onderstaande tabel zijn beide prognoses van de ontwikkeling van het aantal Sw-plekken weergegeven.

Jaar	2015	2016	2017	2018
Aantal op basis van SEO	487	452	421	387
Aantal op basisprognose Fivelingo	482	454	436	423

Tabel: ontwikkeling aantal SW-plekken, bron: SEO en Fivelingo

Ontwikkeling beschikbare budgetten

Voor de uitvoering van de Participatiewet heeft de gemeente beschikking over een drietal budgetten, te weten:

- Het Buigbudget: voor de financiering van bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidie
- Het Participatiebudget: voor de financiering van de Wsw en het ondersteuning van bijstandsgerechtigden bij het begeleiden naar werk
- Algemene middelen: voor de uitvoering van het bijstandsgedeelte van de Participatiewet

Het Buigbudget

Op basis van het nieuwe verdeelmodel met het overgangsregime en de meerjarenbegroting van het ministerie SZW kan een inschatting gemaakt worden van de ontwikkeling van het Buigbudget. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de omvang van het Buigbudget afhankelijk is van de daadwerkelijke omvang van het bijstandsbestand en daarom erg kan afwijken van de meerjarenbegroting. Vanaf 2015 is er een nieuwe verdeelmodel ingevoerd. De gemeente Delfzijl wordt deels op basis van dit model gefinancierd, voor Appingedam en Loppersum geldt dat zij ook nu op basis van historische uitgaven gefinancierd wordt. Het verdeelmodel gaat gepaard met een overgangsregime waarbij een steeds

¹ SEO (2014) Afbouw van het Wsw-bestand. Actualisatie op basis van de Wsw-gegevens ultimo 2013, Amsterdam

kleiner wordend deel van het toegekende budget historisch bepaald wordt. Voor Delfzijl betekent dit dat zij in de toekomst een iets groter aandeel uit het macrobudget ontvangt.

Jaar	2015	2016	2017	2018
Aantal	€ 20.339.000	€ 20.695.000	€ 22.254.000	€ 23.482.000

Tabel: Prognose ontwikkeling Buigbudget voor de DAL-gemeenten

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat het Buigbudget met 15% zal groeien. Zoals eerder aangegeven zal het aantal bijstandsgerechtigden naar verwachting groeien met 8%. Omdat het macrobudget zich aanpast aan het reële aantal bijstandsgerechtigden kunnen hier echter geen conclusies aan verbonden worden.

Participatiebudget

Met ingang van 2015 is voor de re-integratie en bevordering van de arbeidsdeelname van de gehele doelgroep van de Participatiewet één gemeenschappelijk re-integratiebudget ontstaan. Voor de DAL-gemeenten verwachten wij de volgende ontwikkeling van het nieuwe Participatiebudget:

Jaar	2015	2016	2017	2018
Bijstandsc component	€ 2.518.446	€ 2.498.728	€ 2.515.610	€ 2.607.750
Wsw-component	€ 12.597.086	€ 11.414.329	€ 10.737.630	€ 9.607.534
Participatiebudget	€ 15.116.000	€ 13.913.000	€ 13.253.000	€ 12.215.000

Tabel: prognose Participatiebudget DAL-gemeenten

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat het beschikbare Participatiebudget tussen 2015 en 2018 met 19% afneemt naar € 12,2 mln Euro.

Algemene Middelen

Naast de budgetten die vanuit het Rijk komen ontvangen zowel ISD Noordoost als Fivelingo ook algemene middelen.

Voor ISD Noordoost geldt dat in het gemeentefonds middelen zijn opgenomen voor de uitvoering van de Bijstand en de re-integratiefasen. De omvang van deze middelen is via het cluster werk en Inkomen inzichtelijk te maken. Echter worden hier ook de kosten voor schuldhulpverlening en minimabeleid en meegenomen. Voor deze memo nemen we daarom de uitvoeringskosten in de begroting 2015 als basis. De uitvoeringskosten het zogenaamde “trap op, trap af”-principe volgen, is voor de prognose de ontwikkeling van het gehele gemeentefonds het uitgangspunt.

Daarnaast financieren de gemeenten een gemeentelijke bijdrage Wsw uit algemene middelen. Het bedraagt hier € 641,91 per SE.

Algemene Middelen	2015	2016	2017	2018
Beschikbare algemene middelen taken iSD	€ 3.997.000	€ 3.968.000	€ 3.890.000	€ 3.862.000
Gemeentelijke bijdrage Wsw	€ 309.000	€ 291.000	€ 280.000	272.000
Totaal algemene middelen	€ 4.306.000	€ 4.259.000	€ 4.170.000	€ 4.134.000

Tabel: Beschikbare algemene middelen voor uitvoering bijstand

Ontwikkeling uitgaven

Binnen de organisaties worden verschillende uitgaven gedaan. Het gaat hier om bedrijfsvoeringsuitgaven, uitkeringen of lonen en ondersteuningsuitgaven. In deze paragraaf worden de uitgaven voor de beide organisaties op een rij gezet.

Personeel

Binnen het personeel van ISD Noordoost kan onderscheid gemaakt worden tussen personeel met inkomstenstaken, met werktaken, beleidsmedewerkers en staf en ondersteuning. In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van de loonkosten op basis van natuurlijk verloop opgenomen. Hierbij is flexibel personeel als vast opgenomen.

loonkosten	2015	2016	2017	2018
Inkomen	€ 1.201.000	€ 1.163.000	€ 1.054.000	€ 1.035.000
Werk	€ 365.000	€ 365.000	€ 365.000	€ 365.000
Beleid	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
Staf en ondersteuning	€ 1.094.000	€ 1.094.000	€ 1.080.000	€ 1.039.000
Totaal	€ 2.910.000	€ 2.872.000	€ 2.749.000	€ 2.689.000

Tabel: Ontwikkeling loonkosten vast en flexibel personeel ISD (flexibel =€ 416.000)

Naast vast en flexibel personeel heeft ISD Noordoost 15 fte werkconsulent die gefinancierd wordt uit het Participatiebudget. De totale kosten hiervoor bedragen € 901.000.

Binnen de Wsw moet onderscheid gemaakt worden tussen personeel dat werkt op basis van de CAO Wsw en een Wsw indicatie heeft en het zogenaamde ambtelijke personeel. Bij de loonkosten van de Wsw dienen ook de inkomsten meegenomen te worden. Het gaat hier om de toegevoegde waarde en de gemeentelijke bijdrage (€ 641,91 per SE). We gaan hierbij uit van daling van het aantal Wsw-ers zoals Fivelingo deze hanteert. In de onderstaande tabel staan voor beiden de kosten weergegeven.

Loonkosten	2015	2016	2017	2018
Ambtelijk personeel	€ 1.016.000	€ 1.016.000	€ 1.004.000	€ 968.000
Wsw-ers*	€ 8.779.000	€ 8.269.000	€ 7.941.000	€ 7.705.000
Totaal	€ 9.795.000	€ 9.285.000	€ 8.945.000	€ 8.673.000

Berekend op basis van gemiddeld loon jaarrekening 2013

Tabel: Ontwikkeling loonkosten binnen Fivelingo

Huisvesting

Momenteel beschikken de beide organisaties over 4 locaties. Hiervan worden er 2 gehuurd worden, Het gaat hierbij om de locatie van de ISD en de dagbesteding van Fivelingo. In de onderstaande tabel staan de kosten voor huisvesting weergegeven, hierbij wordt er vanuit gegaan dat huurcontracten niet verlengd worden.

Huisvesting	2015	2016	2017	2018
ISD Noordoost	€ 156.000	€ 156.000	€ 156.000	€ 78.000
Fivelingo	€ 1.052.000	€ 1.052.000	€ 1.052.000	€ 1.052.000
Totaal	€ 1.208.000	€ 1.208.000	€ 1.208.000	€ 1.130.000

Tabel: ontwikkeling huisvestingskosten

ICT

De beide organisaties hebben de beschikking over zowel standaard als specifieke ICT. Hierbij gaat het onder meer om cliëntvolgsystemen en financiële systemen. Bij ongewijzigd beleid blijven de kosten gelijk. De samenvoeging kan er in de praktijk toe leiden dat de kosten omlaag kunnen vanwege dubbele licenties.

ICT	2015	2016	2017	2018
ISD Noordoost	€ 260.000	€ 260.000	€ 260.000	€ 260.000
Fivelingo	€ 94.000	€ 94.000	€ 94.000	€ 94.000
Totaal	€ 341.000	€ 341.000	€ 341.000	€ 341.000

Tabel: ontwikkeling kosten ICT

Overige kosten

Naast de bovenstaande kosten is er een aantal kosten dat niet onder een bepaalde noemer te scharen zijn. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om kosten voor koffie, poststukken, kopiëren etc. In de onderstaande tabel zijn deze kosten weergegeven. Wij gaan er hierbij vanuit dat deze kosten bij ongewijzigd beleid gelijk blijven.

Overige kosten	2015	2016	2017	2018
ISD Noordoost	€ 818.000	€ 818.000	€ 818.000	€ 818.000
Fivelingo	€ 1.154.000	€ 1.154.000	€ 1.154.000	€ 1.154.000
Totaal	€ 1.972.000	€ 1.972.000	€ 1.972.000	€ 1.972.000

Confrontatie baten en lasten

De nieuwe organisatie krijgt de beschikking over het Participatiebudget, de gemeentelijke bijdrage Wsw en de bijdrage uit het gemeentefonds voor de uitvoering van de bijstand. Hieruit dient de nieuwe organisatie de volledige Wsw te financieren, de re-integratie en participatie van bijstandsgerechtigden en de uitvoeringskosten.

Uit de onderstaande tabel blijkt dat er ruim budget overblijft voor de re-integratie van
 bijstandsgerechtigden nadat alle andere uitgaven zijn gedaan. Dit wordt met name veroorzaakt doordat
 bij Fivelingo de tijdelijke contracten beëindigd zijn. Het betreft hier een positieve benadering aangezien
 het beëindigen van de tijdelijke contracten er toe kan leiden dat de opbrengsten van de Wsw-ers
 afnemen. Er is immers sprake van een populatie met een grotere afstand tot regulier werk. Daarnaast
 kan de versnelde afbouw leiden tot een daling van het beschikbare budget.

Jaar	2015	2016	2017	2018
Inkomsten	€ 19.113.000	€ 17.881.000	€ 17.143.000	€ 16.077.000
Uitgaven	€ 16.226.000	€ 15.678.000	€ 15.215.000	€ 14.805.000
restant	€ 3.196.000	€ 2.494.000	€ 2.208.000	€ 1.544.000

Tabel: Overzicht inkomsten en uitgaven Participatiebudget

Om inzicht te krijgen in de huidige bestedingen is hieronder de besteding van het Participatiebudget
 weergegeven. Deze kosten zijn minimaal noodzakelijk om de dienstverlening op het vlak van re-
 integratie en Participatie op hetzelfde niveau te kunnen houden. Met de huidige uitgaven is dit in de
 toekomst niet meer mogelijk.

Activiteit	Uitgaven
Loonkostensubsidies	27.471
Premie vrijwilligerswerk	45.406
WIW en ID-banen	50.410
Inburgering	46.563
Inhuur personeel	900.105
Re-integratietrajecten	1.576.715
Totaal	2.646.670

Besteding Participatiebudgetten 2014 (excl. educatie), bron: ISD Noordoost.